www.nevo.co.il

עב (ת"א) 010926/04 שטרן ערן נ' ארגון נכי צה"ל המרכז

בתי הדין לעבודה

בית הדין האזורי לעבודה בת"א – יפו		עב' 010926/04
בפני: כב' השופטת חגית שגיא - סגנית נשיא נ.צ.: מר מאיר אלבאז – נציג עובדים	תאריך:	05/11/2007

בעניין: שטרן ערן

ע"י ב"כ עו"ד לוי-אטינגר אודליה — התובע

נ ג ד

ארגון נכי צה"ל - המרכז

ע"י ב"כ עו"ד בליזובסקי אייל — הנתבע

תקציר שאוזכרה:

חוק החזרים (חלק כללי), תשל"ג-1973

מיני-רציו:

*

* עבודה – יחסי עבודה – חובת הגינות מוגברת

*

* עבודה – מעביד – חובותיו

*

התובע עבד אצל הנתבע כמאמן קבוצת השחייה לנכים בבית הלוחם. התובע פוטר מעבודתו, על רקע האשמות שהופנו כלפיו בגין כך שגנב, לכאורה, כסף מספורטאי עיוור, במהלך שהותה של נבחרת ישראל לנכים בקנדה. הנתבע הדגיש, כי החשדות לגבי מעשי התובע לא היוו, כשלעצמם, את הסיבה לפיטוריו, אלא הוא פוטר לבסוף משום שאותם חשדות הובילו לכך שחברי קבוצת השחייה איבדו את אמונם בתובע. עיקר המחלוקת מתמקדת בשאלה, האם נהג הנתבע בחוסר תום-לב ובשרירות בכך שפיטר את התובע מעבודתו, והאם זכאי התובע, בגין התנהלותו של הנתבע, לפיצוי בגין הפיטורים, מעבר לפיצויי הפיטורים להם זכאי הוא כחוק.

*

.

*

*

--- סוף עמוד 1 ---

*

*

ביה"ד האיזורי לעבודה קיבל את התביעה בחלקה בקובעו:

*

יחסי עבודה הם יחסים מסוג מיוחד, הטומנים בחובם חובה ברורה של הצדדים להם לנהוג זה בזה בהגינות, ביושר, בנאמנות ובתום לב, וזאת אף מעבר לחובת 'קיום בתום לב' שבסעיף 39 לחוק החזרים (חלק כללי).

*

במסגרת החובה לנהוג בנאמנות ובהגינות כלפי עובד, היה על הנתבע, כמעביד, לעמוד לימין התובע בשעתו הקשה, ולכל הפחות לדאוג לכך שבעודו נלחם ומתאמץ להוכיח את חפותו, יובע בו אמון מוחלט – פומבי ורשמי – ע"י מקום עבודתו. הנתבע נמנע מלעשות כן, ובכך נהג בתובע באופן פסול, ולאחר מכן הביא לפיטוריו, מהם ניתן היה להימנע לו היה נוהג אחרת. לא זו בלבד, אלא שהתובע הוצג ע"י הנתבע כמי שנתפס בקלקלתו עם שטר כסף גנוב בכליו, ובכך הועבר מסר לשחייני הקבוצה כי לא מן הנמנע שהחשדות נגדו נכונים. בנסיבות אלה, מובנת תחושתם הקשה של השחיינים בקבוצה כלפיו, אם היתה, שהרי הנתבע עצמו הציג כנכונות את השמועות נגד התובע, במקום להפריכן.

*

התנהגות מעין זו פסולה בכל מערכת יחסי עבודה, ואולם צורמת היא במיוחד כאשר מדובר בעובד שעבד עבור הנתבע במשך כ-10 שנים, הצטיין בעבודתו, ואין חולק כי הנתבע היה שבע רצון מתפקודו. יודגש, כי כל האמור בהקשר זה, נאמר בעיקר לאור העובדה שעד היום לא הואשם התובע באופן רשמי בגניבה בקנדה או בגניבה כלשהי, ובוודאי שלא הורשע במעשים חמורים אלה.

*

בגין האמור לעיל, ובין היתר גם נוכח העובדה שלא נערך לתובע שימוע,יש לפסוק לטובתו של התובע פיצוי, מעבר לפיצויי הפיטורים להם היה זכאי כחוק עקב פיטוריו. נמצא, כי מן הראוי לחייב את הנתבע בפיצוי התובע בגין אופן ביצוע הפיטורים, וכן בגין עוגמת הנפש, הכאב והסבל שנגרמו לו, וזאת בסכום של 75,000 ₪.

*

בנוסף לתביעתו לפיצוי בגין אופן ונסיבות פיטוריו, טען התובע גם שאם לא היה מפוטר, היה זכאי לקבל מענקים בגין הישגי נבחרת השחייה בשנה שלאחר הפיטורים. יש לדחות תביעה זו, שכן לא עלה בידי התובע להניח תשתית ראייתית משכנעת, לפיה היה מקבל את המענקים הללו בוודאות גם אם היה ממשיך בעבודתו. תביעה נוספת של התובע נוגעת להפרשי פיצויי פיטורים להם הוא זכאי, לטענתו, מעבר לסכום אותו קיבל כפיצויי פיטורים ע"פ חוק, עם פיטוריו. גם תביעה זו יש לדחות.

*

פסק – דין

1. במרכזה של התובענה שבפנינו עומדת סוגיית פיטוריו של התובע מעבודתו בנתבע.

עיקר המחלוקת מתמקדת בשאלה, האם נהג הנתבע בחוסר תום-לב ובשרירות בכך שפיטר את התובע מעבודתו, והאם זכאי התובע, בגין התנהלותו של הנתבע, לפיצוי בגין הפיטורים, מעבר לפיצויי הפיטורים להם זכאי הוא כחוק.

הרקע העובדתי

--- סוף עמוד 2 ---

2. הנתבע הינו עמותה רשומה, ומשמש כארגון היציג של נכי צה"ל בישראל.

בין מטרותיו של הנתבע, מחויב הוא לליווי הנכים בתהליך שיקומם, לשמירה על זכויותיהם, לייצוג ענייניהם ולשיפור רווחתם, ולשם הגשמת מטרות אלה, מפעיל הנתבע, בין היתר, מרכזי ספורט, שיקום וחברה המכונים "בתי הלוחם".

3. התובע עבד אצל הנתבע בבית הלוחם בתל-אביב החל מיום 20.4.94.

בתחילה עבד התובע כמציל וכמטפל במים, ולאחר מכן מונה לתפקיד מאמן קבוצת השחייה לנכים בבית הלוחם, וזה היה תפקידו האחרון בנתבע. במקביל, שימש התובע גם כמאמן נבחרת ישראל לנכים בשחייה, אשר שניים משחייניה היו שחיינים גם בקבוצת בית הלוחם.

4. התובע פוטר מעבודתו, ומועד סיום העסקתו היה יום 12.12.03.

תקופת עבודתו של התובע עבור הנתבע, בכללותה, הסתכמה ב-9.7 שנים.

5. הרקע לפיטורי התובע, כפי שיפורט בהרחבה להלן, הוא האשמות שהופנו כלפיו בגין כך שגנב, לכאורה, כסף מספורטאי עיוור, במהלך שהותה של נבחרת ישראל לנכים בקנדה, לצורך השתתפות בתחרות שחייה לשחיינים עיוורים. התחרות התקיימה בתחילת אוגוסט 2003.

הצדדים הסכימו כי השאלה אם מעשי הגניבה בהם נחשד התובע בוצעו על-ידו אם לאו אינה עומדת על הפרק במסגרת תביעה זו, ואולם אין חולק כי השתלשלות האירועים מאז התחרות בקנדה הביאה לכך שלתובע הודע, בסופו של יום, על פיטוריו מעבודתו בנתבע, במכתב מטעמו של איתן ברק, מנכ"ל הנתבע (נספח י' לכתב התביעה; מכתב מתאריך 5.11.03).

התאריך הקובע לסיום העסקתו של התובע נקבע, כאמור, ליום 12.12.03 (נספח י"א לכתב התביעה), ולאחר פיטוריו קיבל התובע תשלום בסך 69,781 ₪ בגין ועל חשבון פיצויי הפיטורים המגיעים לו.

טענות התובע והסעדים הנתבעים

--- סוף עמוד 3 ---

6. התובע טען בכתב התביעה כי השתלשלות האירועים שהביאה לסיום העסקתו החלה עת שהתה נבחרת העיוורים של ישראל בשחייה ובכדור-שער בתחרות בקוויבק, קנדה.

אז, לטענת התובע, העלו חברי המשלחת הישראלית טענה, כי התובע גנב כסף מאחד מחברי נבחרת העיוורים, בעת שסייע לו.

בעקבות טענות אלו, נערך לו, כך לטענת התובע, "משפט שדה" ע"י חברי המשלחת, אשר חלקם היו עובדי הנתבע; נערך חיפוש בחדרו ועל גופו; והוטחו בו האשמות שווא אותן הכחיש מכל וכל.

גם בכתב תביעתו ולאורך כל ההליך הכחיש התובע את ההאשמות, ולטענתו, מקור העלילה שנרקמה נגדו הינו מעשה הנבחרת, אשר ביקש לנקום בתובע בשל חילוקי דעות שהיו ביניים בין השניים.

7. התובע המשיך וטען כי האמין שהאמת תצא לאור עם חזרת המשלחת הישראלית ארצה, וכי הנהלת הנתבע תפעל לבירור המקרה, תיתן לו גיבוי ותתייצב לצידו. תחת זאת, טען התובע כי הנהלת הנתבע הפנתה לו עורף, "הרשיעה" אותו במעשי הגניבה בהם הואשם וגזרה עליו עונש פיטורים, והכול – על בסיס שמועות, רכילות והאשמות סרק, אשר אף לא נחקרו לעומקן ולא נבדקו ע"י גורם מוסמך כלשהו.

התובע פירט כי כשחזר ארצה מקנדה, הוא נפגש עם מנהלי הנתבע על מנת לספר להם על המקרה ולהכחיש את ההאשמות, ושמע מהם גילויי תמיכה ואמון, אשר לא באו לידי ביטוי מעבר לשיחה זו; כי הוא נפגש עם מבקר הפנים של הנתבע וסוכם כי המבקר יברר את הנושא לעומקו, אך דבר לא נעשה; כי הנתבע שלח לו מכתב בו הוא "מקבל" את התפטרותו של התובע בגין האירועים, על אף שהתובע מעולם לא ביקש להתפטר; כי על אף בדיקת פוליגרף, אותה עבר התובע מיוזמתו ובהצלחה, גילה הוא כי מנוי וגמור עם הנתבע לסיים את העסקתו חרף עלילת השווא, בתואנה של משבר אמון בין התובע ובין שחייני הקבוצה שאימן בבית הלוחם; כי הוא אולץ לצאת לחופשה בתשלום עד להודעה חדשה; וכי, בסופו של יום, העדיף הנתבע לטייח ולהשתיק את הפרשה, תוך סילוק התובע ממשרתו, על-פני חקירת החשדות לעומקם, אימותם או הפרכתם.

--- סוף עמוד 4 ---

8. לאור כל אלה, טען התובע כי פיטוריו מעבודתו נעשו בחוסר תום לב ובשרירות, משיקולים זרים ועקב האשמות סרק, תוך פגיעה קשה בשמו הטוב כאדם וכאיש מקצוע, ואף מבלי שנערך בירור של ההאשמות נגדו, מבלי שניתנה לו זכות הטיעון לקראת פיטוריו, ומבלי שנערך לו שימוע.

לעניין זה, טען התובע גם כי בהיות הנתבע עמותה שלא למטרות רווח, המקבלת תקציב ממשרד הביטחון ומכספי תרומות, מהווה הוא גוף דו-מהותי, ולפיכך יש להחיל עליו נורמות מחמירות במיוחד ביחסו אל התובע, אשר מקורן הוא מן המשפט הציבורי.

9. התובע ביקש כי הנתבע יחוייב בתשלום פיצוי בגין האופן בו הוצאו פיטוריו אל הפועל, מעבר לפיצויי הפיטורים להם זכאי הוא על-פי חוק: התובע תבע פיצוי בגין הפסד השתכרות בסך 12 משכורות, לפי משכורתו האחרונה (עלות מעביד), ובנוסף תבע פיצויים בסך 100,000 ₪ בגין עוגמת נפש, כאב וסבל שנגרמו לו, בגין הפגיעה בעתידו המקצועי ובקידומו, ובגין אובדן הזדמנויות.

10. בנוסף לאלה, טען התובע כי אלמלא פוטר מעבודתו שלא כדין, זכאי היה לקבל בונוס בגין הישגי נבחרת ישראל וקבוצת השחייה של הנתבע, בשנה שלאחר פיטוריו: בונוס אחד אותו נוהג להעניק משרד החינוך למאמנו של שחיין הזוכה במדליית זהב באולימפיאדה, ובונוס שני המוענק על-ידי הנתבע למאמן, בגין הישגים בתחרויות.

התובע תבע מן הנתבע שני מענקים אלו, בסך כולל של 60,000 ₪.

11. התובע תבע גם הפרשי פיצויי פיטורים, שכן לטענתו, הסכום שקיבל על-חשבון פיצויי הפיטורים נמוך מהסכום שצריך היה לקבל.

זאת, משום שהנתבע טעה בתחשיבו: במקום לחשב את פיצויי הפיטורים לפי משכורתו האחרונה של התובע, כחוק וגם כפי שהתחייב הנתבע במכתבו של מר ברק אליו (נספח י' לכתב התביעה), חושבו הפיצויים לפי ממוצע משכורות של התובע. על כן, תבע התובע את הפרש פיצויי הפיטורים, וכן פיצויי הלנת פיצויי פיטורים.

-

--- סוף עמוד 5 ---

-

טענות הנתבע

12. הנתבע טען כי פיטורי התובע היו כדין, וכי הם בוצעו בהגינות תוך שמירה על מלוא זכויותיו של התובע.
הנתבע הדגיש כי החשדות לגבי מעשי התובע בקנדה, בה שהה כמאמן נבחרת ישראל ולא מטעם הנתבע, לא היוו, כשלעצמם, את הסיבה לפיטוריו, אלא הוא פוטר לבסוף משום שאותם חשדות הובילו לכך שחברי קבוצת השחייה של הנתבע – אותה אימן התובע – איבדו את אמונם בתובע, וסירבו לקחת חלק בפעילות הקבוצה כל עוד התובע ימשיך לאמנה.
הנתבע טען כי עשה מאמצים למנוע את סיום העסקתו של התובע ולהשאירו בתפקידו, נתן לו גיבוי ועזרה מול שחייני הקבוצה לאחר שנודע על החשדות נגדו, ערך שיחות רבות עם השחיינים בהן גובה התובע וביצע תחקיר רחב על מנת להתחקות אחר מקור הגניבות, ולהראות שהתובע אינו עומד מאחוריהן. עם זאת, כך לטענת הנתבע, מאמצים אלו לא הועילו לפתרון משבר האמון, בין היתר משום שבין התובע ובין השחיינים שררה מערכת יחסים בעייתית עוד לפני האירועים בקנדה, ולכן לבסוף לא נותרה בידי הנתבע ברירה אלא להביא את העסקתו של התובע לכדי סיום: בתחילה, ניתנה לתובע האפשרות להתפטר תוך קבלת כל זכויותיו כמפוטר, אולם משסירב התובע לכך, נאלץ הנתבע לפטרו.

13. על רקע זה, ביקש הנתבע את בית הדין לדחות את טענות התובע כי פיטוריו נעשו בחוסר תום לב ומשיקולים זרים, וכי לא ניתנה לו הזדמנות לטעון טענותיו, שכן הזדמנות זו ניתנה לו, כך לטענת הנתבע, בפגישות רבות שהתקיימו בין התובע ובאת-כוחו ובין נציגי הנתבע.
לטענת הנתבע, אין לקבוע כי התובע זכאי לפיצוי כלשהו בגין פיטוריו, למעט פיצויי הפיטורים להם הוא זכאי כחוק, אשר כבר שולמו לו במלואם.

14. לעניין אחרון זה, הסביר הנתבע כי פיצויי הפיטורים ששולמו לתובע, אשר היה עובד שעתי ולא עובד חודשי, חושבו כדין, בהתאם לממוצע משכורותיו, ובהתאם לשינויים שחלו בהיקף משרתו ובשכרו בתקופות העסקתו השונות.

--- סוף עמוד 6 ---

על כן, הכחיש הנתבע גם את טענת התובע באשר לטעות בתחשיב פיצויי הפיטורים, ואת זכאותו של התובע להפרשי פיצויי פיטורים כלשהם.

15. באשר לתביעת התובע לקבלת מענקים ובונוסים אותם היה מקבל אלמלא פיטוריו, טען הנתבע כי מדובר במענקים שחולקו לפנים משורת הדין, לא היוו חלק מתנאי העסקתו של התובע וחלוקתם לא הובטחה לו מעולם, מה גם שהתובע אינו יכול לדרוש מענקים או בונוסים בעבור עבודה שלא ביצע בפועל.

16. לאור כל אלה, ביקש הנתבע את בית הדין לדחות תביעתו של התובע במלואה.

17. במסגרת הליך ההוכחות העידו בפנינו מטעם התביעה התובע עצמו, וכן רעייתו, רוני שטרן; דרור כהן, ספורטאי נכה וחבר בבית הלוחם; גלעד לוסטיג, מנהל היחידה לספורט הישגי במכון וינגייט; וד"ר פיטר פיזרו, מנכ"ל המכללה האקדמית "עמק הירדן", ואב לשחיינית נכה.
מטעם הנתבע העידו בפנינו מיקי עוזאי, מנהל אגף הספורט בבית הלוחם בתל-אביב; ד"ר רון בולוטין, יו"ר ועדת הספורט של הנתבע ויו"ר הוועדה המקצועית בהתאחדות לספורט נכים; ויזהר כהן, שחיין נכה צה"ל, חבר בקבוצת השחייה של בית הלוחם בתל-אביב, וחבר בנבחרת השחייה לנכים של ישראל.

18. **<u>לאחר ששמענו עדויות כל העדים בפנינו, עיינו בכתבי הטענות מטעם הצדדים, וכן בראיות ובאסמכתאות שהגישו, ולאחר ששקלנו כל טיעוניהם – החלטנו כי יש מקום לקבל תביעתו של התובע, אם כי באופן חלקי כמפורט להלן:</u>**
שוכנענו כי נפל פגם בהחלטה על פיטורי התובע, בנסיבות שהוכחו בפנינו, וכי עצם הפיטורים, כמו גם האופן בו בוצעו, מקימים לתובע זכאות לפיצוי נוסף, מעבר לפיצויי הפיטורים להם הוא זכאי כחוק.
יחד עם זאת, מצאנו לדחות יתר רכיבי תביעתו של התובע.
להלן, נפרט נימוקי מסקנותינו אלה.

--- סוף עמוד 7 ---

19. כפי שפורט לעיל, תחילתה של הפרשה הינה באירועים שאירעו במהלך שהותה של נבחרת ישראל לנכים בקנדה, ובאצבע המאשימה שהופנתה במעמד זה כלפי התובע, כמאמן נבחרת ישראל – כאילו היה מעורב בגניבת כסף משחיין עיוור.
אמיתותם של החשדות הללו לא תיבחן על-ידינו במסגרת פסק הדין, כי אם השתלשלות האירועים שהביאה לפיטורי התובע מעבודתו בנתבע, כתוצאה מאותם חשדות; ודוק – התובע אמנם נחשד בגניבה עת שימש בתפקידו כמאמן נבחרת ישראל, ואולם תוצאת אותו מקרה שאירע בקנדה, היא פיטורי התובע מעבודתו כמאמן קבוצת השחייה <u>בנתבע</u>, ועל כן תבחן התנהלותו של הנתבע בפרשה.

20. גרסתו של הנתבע לעניין הפיטורים, לאורך כל הדרך, היתה כי החשד בגניבה לא היה זה שהביא, בפני עצמו, לפיטורי התובע, אלא היה זה משבר האמון החריף שפרץ – בעקבות החשדות – בין התובע ובין שחייני קבוצת בית הלוחם, משבר אמון אשר הביא לכך שהמשך העבודה עם התובע הפך לבלתי אפשרי.
כך, כנדבך ראשון לעדותו הראשית, העיד עד הנתבע, מיקי עוזאי, כי לנתבע לא היתה כל נגיעה לאירועים שאירעו בקנדה סביב סוגיית גניבת הכספים, באשר מדובר היה בנסיעתה של נבחרת ישראל לתחרות, אשר רק שניים משחייניה הינם חברים גם בקבוצת השחייה אותה מאמן התובע אצל הנתבע.
ולמרות עובדה זו, המשיך מר עוזאי והעיד, כנדבך השני של עדותו, כי לאחר שובה של הנבחרת ארצה, ולאחר שנודע לנתבע ולהנהלתו על האירועים שאירעו בקנדה, הנוגעים לתובע המאמן גם את קבוצת השחייה של הנתבע, עשה הנתבע מאמצים כנים להביא להרגעת הרוחות בקרב שחייני הקבוצה כולם, בנוסף לשניים שהיו שותפים לאירועים בקנדה מעצם היותם חברים בנבחרת ישראל: לפי עדותו של מר עוזאי, הנהלת הנתבע נתנה אמון מוחלט בתובע ובגרסתו לאירועים, וביטאה עמדה זו בפניו ובפני אחרים באופן מפורש וחד-משמעי. ואולם, כך לטענת מר עוזאי, התובע היה זה שלא שיתף פעולה עם מאמצי הנתבע להרגעת הרוחות, התייחס לכל העניין באדישות והמשיך בעבודתו כרגיל, לא טרח לדבר עם שחייני הקבוצה על המצב, על החשדות נגדו ועל האווירה בקבוצה, ולמעשה גרם למשבר אמון חמור בינו ובין השחיינים, כאשר לאור התנהלותו-הוא, הפך המשבר לבלתי הפיך.

--- סוף עמוד 8 ---

21. מר עוזאי המשיך והדגיש בתצהיר עדותו הראשית, כי הנתבע פעל לבירור האירועים שהתרחשו בקנדה, ככל שידו מגעת לאור העובדה שאין הוא משמש כגוף חוקר, ואולם לטענתו – על אף שציפה מהתובע כי יפעל במרץ להזמת העלילה שלטענתו נרקמה נגדו, התובע לא עשה דבר כדי להביא לשיפור המצב.
מר עוזאי העיד כי לאור מצב דברים זה, איבדו שחייני הקבוצה אמון בתובע, והיו נטולי מוטיבציה להמשיך ולהתאמן תחתיו, ועל כן ובגין סיבה זו בלבד, הוחלט לפטר את התובע מעבודתו – לא בגין אי-שביעות רצון של הנתבע מתפקודו המקצועי, וגם לא בגין חוסר אמון בו, אלא אך משום שהנתבע ביקש להבטיח את המשך פעילותה התקינה והמוצלחת של קבוצת השחייה, ושהחברים בקבוצה לא ייפגעו וימשיכו להגיע להתאמן במסגרתה.

22. גם ד"ר רון בולוטין, אשר נתן תצהיר עדות מטעם הנתבע הן כמי שמשמש בתפקידים שונים בו, בהתנדבות, והן כמי שמכיר את התובע ואת קבוצת השחייה משך שנים רבות, העיד כי התנהלותו של התובע בעקבות האירועים בקנדה גרמה לתחושה קשה בקרב השחיינים בקבוצה, וליצירת אותו משבר

אמון כלפיו, שלא אפשר את המשך תפקודו כמאמן הקבוצה.

ד"ר בולוטין הוסיף כי שחייני הקבוצה נהגו לשתף אותו לעיתים תכופות בעניינים הקשורים לפעילותם בקבוצה, ולבקש עצתו והכוונתו, וכי על רקע זה למד, עוד לפני האירועים בקנדה, על כך שהשחיינים חשו חוסר שביעות רצון מתפקודו של התובע גם לפני הנסיעה לקנדה, כאשר לאחר האירועים הללו תחושה זו התעצמה עוד יותר, עד שהגיעה לנקודת אל-חזור, בה כבר לא ניתן היה לשקם את היחסים בין הקבוצה ובין המאמן.

23. שני העדים הללו, מטעם הנתבע, הדגישו בעדויותיהם את היווצרותו של משבר האמון, את המאמצים שהשקיע הנתבע בהרגעת הרוחות ובניסיון להביא לפתרון המצב, ואת התנהלותו הפגומה, לטעמם, של התובע, אשר הביאה להחרפתו של משבר האמון, ואילצה את הנתבע, בסופו של יום, להביא לפיטוריו.

ואולם, לאחר שנפרשה בפנינו מלוא התמונה העובדתית, ולאחר ששמענו את עדויות התביעה וכן את עדויות עדי הנתבע בחקירתם הנגדית, אנו מעדיפים את

--- סוף עמוד 9 ---

גרסת התובע לגבי השתלשלות האירועים וקובעים, הן לאור עדות זו, והן לאור עדויות אחרות שתמכו בה, כי קיימים ליקויים חמורים דווקא בהתנהלות הנתבע בכל הפרשה. ונפרט -

בעדותו המהימנה עלינו, העיד התובע כי לאחר שהוטחו בו ההאשמות בקנדה, שב ארצה ומיד ביקש להיפגש עם מר עוזאי ועם מנהל בית הלוחם דאז, נחום גמדי, על מנת להזים את כל הטענות שהועלו נגדו. לפי עדותו של התובע, שמע מפי מר עוזאי ומר גמדי דברי תמיכה נחרצת בו, ולאחר מכן שב לעבודתו בנתבע כרגיל, תוך שהוא ממתין לכך שהנהלת הנתבע תערוך בדיקה של החשדות נגדו ותקבע ממצאים אשר יוכיחו את חפותו, ותוך שהוא, מצידו, המשיך לשדר לשחיינים תחושת "עסקים כרגיל" על מנת שלא לשבש את סדרי העבודה בקבוצה. כך, לטענת התובע, הוא המשיך להקפיד על שגרת האימונים ואף נסע עם השחיינים לתחרות בצ'כיה, והכל – על מנת להמשיך בשגרת העבודה, ותוך שהוא סבור לתומו כי הנהלת הנתבע תומכת בו ופועלת להפרכת החשדות נגדו.

24. התובע המשיך והעיד כי על אף ציפיותיו אלה, כששב ארצה מהתחרות בצ'כיה הופתע לגלות שהוא מצוי בעיצומה של מערבולת הכפשות ושהנהלת הנתבע החלה ללחוץ עליו כי יתפטר, בעוד הוא, לתומו, סבר כי לאור יחסי העבודה הממושכים והטובים בין הצדדים – תתייצב ההנהלה מאחוריו, ותבצע חקירה יסודית על מנת לחשוף את האמת ולמנוע את הכפשת שמו.

התובע הדגיש שוב ושוב בעדותו אשר בה נתנו אמון מלא, כי ההאשמות שהוטחו בו מקורן בעלילה, וכי היה בטוח שדבר העלילה יוצא אל האור, אך התבדה: מנהלי הנתבע אמנם אמרו לו, בשיחות פרטיות, כי יש להם אמון מלא בו, אך כלפי חוץ לא הביעו בו כל תמיכה ולא עשו דבר על מנת להסיר חשש מליבם של שחייני הקבוצה לגביו; הוא נפגש עם מבקר הפנים של הנתבע, מסר לו עדות מפורטת על האירועים, שיתף עימו פעולה באופן מלא – אך גילה כי למרות הבטחת המבקר שייערך בירור מקיף, לא נעשה על-ידו דבר; הוא ביקש והפציר כי הנהלת הנתבע תחקור את האירוע, אך תחת זאת החלה ההנהלה להפעיל עליו לחץ שיתפטר, תוך שהובא לידיעתו כי הוגשו נגדו תלונות במשטרה בגין מעשיו הלכאוריים, ונאמר לו כי אם יעזוב את עבודתו "בשקט", תדאג הנהלת הנתבע למשוך את אותן תלונות.

--- סוף עמוד 10 ---

התובע הוסיף כי בסוף אוגוסט 2003 פורסמה בעיתון "זמן תל-אביב" כתבה על פרשת הגניבה בקנדה, ממנה ניתן היה להבין כי החשוד בגניבה הוא התובע; כי במהלך ספטמבר 2003, עוד לפני שהוצאו פיטוריו אל הפועל, נודע לו כי הנהלת הנתבע כבר פעלה למציאת מאמן שיתפוס את מקומו; וכי אף לאחר שעבר בהצלחה מרובה בדיקת פוליגרף, אליה ניגש מיוזמתו, המשיכה הנהלת הנתבע להביע בו אמון מוחלט ולהרעיף עליו שבחים בחדרי חדרים, ואולם בה בעת קיבל ממנה את הרושם כי ההחלטה לסיים העסקתו מוחלטת וסופית על אף האמון שהובע בו, ועל אף השבחים שהורעפו עליו.

25. נוצר מצב בו מצא התובע את עצמו מתמודד לבדו הן עם עלילת השווא ועם הניסיון להוכיח את חפותו, והן עם נחישותו של הנתבע להביא לפיטוריו, בגין "משבר אמון" בינו ובין השחיינים, משבר אמון שלטענת התובע לא היה קיים מעולם, אלא נוצר כתוצאה מליבוי השמועות סביבו, ומכך שהנתבע לא עשה דבר על מנת להזימן.

26. מקובלת עלינו גם גירסת התובע כפי שהועלתה בחקירתו הנגדית ממנה עלה כי על אף טענת הנתבע, לא היו בעיות בינו ובין שחייני הקבוצה לפני האירועים בקנדה, וכי גם לאחר אותם אירועים סירב רק שחיין אחד – חברו, יזהר כהן – להגיע לאימונים שהעביר, מבלי שאמר לו מדוע אין הוא מרוצה עוד מעבודתו.

אנו מקבלים את טענת התובע כי הוא, מצידו, עשה כל שביכולתו על מנת לנקות עצמו מן ההאשמות שדבקו בו, שוחח עם שחייני הקבוצה שהוטרדו מן ההאשמות, הבהיר להם את המצב, התייעץ עם פסיכולוג בית הלוחם על מנת שיסייע לו בפתרון המצב, ואף ניגש לבדיקת פוליגרף בעצת הפסיכולוג, וכל זאת, כשהנהלת הנתבע ממלאת פיה מים ואינה נוקפת אצבע לטובתו.

27. העד מטעם התובע, דרור כהן, שחיין נכה שהתאמן בבית הלוחם, תמך בגרסתו של התובע בהעידו כי הגיב לשמועות על הגניבה בקנדה בהפתעה מוחלטת, וכי לא האמין להן, בהכירו את התובע ואת יושרו הרב. מר כהן העיד כי שוחח עם התובע כששמע את השמועות, שמע ממנו את גרסתו להשתלשלות האירועים, ובמקביל שוחח גם עם שחיינים אחרים בקבוצה לגבי העניין. לפי עדותו של דרור

--- סוף עמוד 11 ---

כהן, בתצהירו ובחקירתו הנגדית, רק שניים או שלושה שחיינים מהקבוצה הנהיגו "מרד" נגד התובע, ואילו שחיינים אחרים בקבוצה רצו להמשיך לעבוד עם התובע (עמ' 10 לפרוטוקול הדיון).

דרור כהן המשיך והעיד כי לדעתו, ניתן היה להמשיך את העבודה המשותפת בין הקבוצה והתובע, לו רק היה הנתבע, מעסיקו של התובע, מגבה אותו במאת האחוזים ומנהל חקירה משל עצמו באשר לחשדות שהועלו נגדו (ר' עדותו של מר כהן, בעמ' 11-10 לפרוטוקול).

28. גם מעדותו של יזהר כהן, שחיין נוסף בקבוצת בית הלוחם, אשר העיד מטעם הנתבע, עלו פרטים אשר תמכו דווקא בגרסתו של התובע להשתלשלות האירועים. אמנם, יזהר כהן העיד בתצהיר עדותו הראשית כי החשדות שהועלו נגד התובע בקנדה היו רק "הקש ששבר את גב הגמל", שכן עוד לפני כן היו חוסר שביעות רצון וחוסר אמון אצל השחיינים כלפי התובע, ואולם עדותו זו אינה מתיישבת עם חקירתו הנגדית, בה העיד דברים מהם השתמע כי לפני הפרשה בקנדה, שררו יחסים טובים בין התובע ובין שחייניו: כך, העיד מר יזהר כהן בחקירתו הנגדית כי, למעשה, היה הוא חברו הטוב של התובע עוד משנת 1996, כי המשפחות של שניהם היו קרובות, כי הוא בטח בתובע במאת האחוזים, סמך עליו, לא היה מגדיר אותו כ"גנב" או כלא ישר, וכי מכיוון שמר יזהר כהן הינו עיוור, נהג התובע אף לסייע לו בהוצאת כספים מהכספומט, באמצעות הקוד הסודי שלו (ר' עמ' 36-35 לפרוטוקול).

יזהר כהן המשיך והעיד כי עוד בקנדה, סיפר לו התובע על החשדות שהועלו נגדו, ומר כהן הביע בו תמיכה מלאה והיה "**בשוק מכל הסיפור**" (עמ' 40 לפרוטוקול).

מעדותו של יזהר כהן בפנינו, על אף שהנתבע ביקש לטעון אחרת, עלה כי השבר בינו ובין התובע החל רק אחרי התחרות בקנדה, ועל אף שלא הוברר בתחילה, מעדותו של מר יזהר כהן, מדוע הפנה אז עורך לחברותו עם התובע, כעס עליו וחדל להגיע לאימונים, נשאל העד על-ידי בית הדין, בסופו של דבר, מה מקור כעסו, וענה כך:

"**זה פגיעה באמון. כאשר היינו בקוויבק – התובע לא מיקד אותנו במקום שהיינו צריכים להיות ואשר איננו יכולים למקד את עצמנו לבד בהיותנו עיוורים. <u>הדבר השני, שהוא</u>**

--- סוף עמוד 12 ---

-

<u>הבטיח לי בקוויבק שישעה את עצמו ויסיר מעליו את כל העניין הזה והוא לא עשה כן</u>" (עמ' 41 לפרוטוקול; ההדגשה אינה במקור).

29. גם בהמשך עדותו, חזר יזהר כהן על סיבה זו, בגינה החל לכעוס על התובע (עמ' 44 לפרוטוקול) – הטענה שהתובע הבטיח לו כי יפעל לנקות את שמו, ואף ישעה עצמו מתפקיד המאמן, אך לא עשה כן.

עם זאת, מעדותו של מר יזהר כהן, בתגובה לשאלות אותן נשאל בחקירה נגדית, עלה כי לא ידע דבר על פעולות רבות שעשה התובע על מנת לנקות את שמו – פגישה עם מנהלי בית הלוחם, שיחות עם שחיינים, ביצוע בדיקת הפוליגרף – ואנו התרשמנו כי המעבר החד מחברות אמיצה עם התובע, לכעס גדול ומשבר אמון, נגרמו אצל יזהר כהן לא רק בגלל העובדה שלפי הרגשתו לא עשה התובע די על מנת לנקות את שמו, אלא גם בגלל העובדה שהנתבע עצמו לא עשה דבר על מנת לעמוד לצידו של התובע, ומעבר לכך – אף עודד את תחושת חוסר האמון בתובע בקרב שחייני הקבוצה.

כך, עלו מעדותו של מר יזהר כהן הפרטים הבאים:

"**ש: האם תוכל לאשר לנו שהנהלת בית הלוחם או כל גורם אחר לא כינסה אתכם השחיינים בצורה מסודרת ורשמית כדי לעשות איתם שיחה בנושא אירועים בקוויבק ובנושא התובע:**

ת: רוני בולוטין כינס אותנו אחרי שהתובע חזר מצ'כיה וסיפר את מה שקרה בקוויבק, שמע את השחיינים ודעתם. כל השחיינים ללא יוצא מן הכלל חוץ מאמיר סימנטוב אמרו שהם לא ממשיכים עם התובע. אם הוא נשאר – כולם עוזבים.

ש: אני אומרת לך שלא היה מעולם כינוס כזה.

ת: אני אומר שכן היה.

<u>לשאלת בית הדין:</u>

<u>התובע לא היה בפגישה עם רוני בולוטין.</u>

-

--- סוף עמוד 13 ---

-

<u>בפגישה בולוטין אמר שתפסו את התובע עם כסף מסומן בארנק על כל המשתמע מכך. הוא שאל את האנשים מה הם חושבים ומה הם היו מחליטים לעשות. ואז הם אמרו שהם לא מוכנים להמשיך ולהתאמן עם התובע.</u>

<u>העד ממשיך:</u>

ש: נכון שלא היתה שום אסיפה אחרת בנוכחותו של התובע?

ת: אני לא יודע. אני לא השתתפתי באסיפה כזו" (עמ' 44-43 לפרוטוקול; ההדגשה אינה במקור)

30. בהצטרף עדות ברורה זו הן לעדותו האמינה של התובע והן לעדות העד מטעמו, דרור כהן, נסדקת גרסת הנתבע כאילו עשה ופעל לניקוי שמו של התובע, כאילו גיבה אותו וכאילו תמך בו הן באופן אישי והן בפומבי אל מול שחייני הקבוצה; שהרי, מעדותו של מר כהן עלה כי ד"ר בולוטין, בשם הנתבע, כינס מפגש עם שחייני הקבוצה – המפגש היחיד שקוים עם השחיינים ע"י גורם כלשהו מן הנתבע – ומבלי שהתובע נכח במפגש זה; במהלך המפגש הוצג בפני השחיינים מצג לפיו התובע "**נתפס**" עם שטר כסף מסומן ברשותו, "**על כל המשתמע מכך**", כפי עדותו של מר יזהר כהן, ולאור מצג זה נתבקשו השחיינים להחליט מה תחושתם כלפי התובע.

ברי, כי לא ניתן לומר לאור זאת, כי הנתבע עשה לניקוי שמו של התובע, ואף לא ניתן לומר כי הוא תמך בתובע באופן כלשהו, בדיבור אם לא במעשה; ואף ההפך הוא הנכון – במקום לחקור את ההאשמות נגד התובע, ובמקום, לכל הפחות, להתייצב לימינו של התובע ולגבותו, הוצג התובע על-ידי הנתבע, מעסיקו, כמי שנתפס בקלקלתו עם שטר כסף גנוב בכליו, ובכך הועבר מסר לשחייני הקבוצה כי לא מן הנמנע שהחשדות נגדו נכונים.

31. בנסיבות אלה, מובנת תחושתו הקשה של יזהר כהן כלפי התובע ותחושתם הקשה של שחיינים אחרים בקבוצה כלפיו, אם היתה, שהרי הנתבע עצמו, באמצעות ד"ר בולוטין, הציג כנכונות את השמועות נגד התובע, במקום להפריכן.

--- סוף עמוד 14 ---

באותן נסיבות, גם לא ניתן לומר שהתובע הוא שגרם למשבר אמון בינו ובין שחייניו בכך שלכאורה לא עשה דבר על מנת לנקות שמו, אלא הנתבע היה זה שגרם לאותו משבר אמון, בכך שנקט באוזני התובע בלשון של אמון וגיבוי מוחלטים מחד, ואילו מאידך, באוזני שחייני הקבוצה, העביר מסר לפיו אשם התובע בגניבה ובהפרת אמונם של השחיינים.

32. מסקנתנו, לפיה בניגוד לטענתו לא עשה הנתבע דבר כדי לתמוך בתובע ולגבותו, קיבלה חיזוק נוסף גם מעדותו בחקירה נגדית של מר עוזאי, אשר היה מנהלו הישיר של התובע. כמנהלו הישיר, העיד מר עוזאי שעל אף שתמך בתובע באופן מלא בשיחתם הראשונה על המקרה, "**<u>באופן רשמי מעולם לא הבעתי את התמיכה הזו אל מול כל השחיינים</u>, אבל באופן אישי מול שחיינים מסוימים הבעתי את תמיכתי בתובע**" (עמ' 50 לפרוטוקול; ההדגשה אינה במקור).

מר עוזאי, שלא נקט בכל פעולת תמיכה פומבית לטובת התובע, כמנהלו הישיר וכאחד מחברי הנהלת הנתבע, העיד עוד שבעקבות המשבר קיימה הנהלת הנתבע פגישה עם השחיינים, ולפי תיאורו מדובר היה ב"**פגישה שבה נכחו רון בולוטין, השחיינים והתובע**" (עמ' 45 לפרוטוקול). רק כשעומת מר עוזאי עם עדותו הקודמת של יזהר כהן, אמר "**ייתכן שזכרוני מטעה אותי, והתובע אמנם לא השתתף בפגישה**" (שם).

אם כך, מעדותו של מר עוזאי, שהעיד בפנינו בשם הנהלת הנתבע, עלה כי לא רק שההנהלה לא תמכה בתובע באופן "רשמי", ולא רק שלא כינסה – כפי שניתן היה לצפות ממנה – שיחת הבהרה בין השחיינים ובין התובע, אלא שהשיחה היחידה שהתקיימה בין ההנהלה לשחיינים היתה השיחה בין ד"ר בולוטין ובין השחיינים, בהעדרו של התובע. הדברים שנאמרו בשיחה זו, בה לא ניתנה לתובע האפשרות להתגונן ולהציג את עמדתו, כבר הובאו על-ידינו לעיל.

33. יחסי עבודה הם יחסים מסוג מיוחד, הטומנים בחובם חובה ברורה של הצדדים להם לנהוג זה בזה בהגינות, ביושר, בנאמנות ובתום לב. ב-ע"ע 300053/96 אסנת ניתאי נ' בית התפוצות על-שם נחום גולדמן ואח', פד"ע לז 311, נאמרו לעניין זה דברים היפים גם לענייננו:

--- סוף עמוד 15 ---

"...חובת תום הלב מוגברת כאשר מדובר ביחסי עבודה. מדובר בחוזה יחס – relational contract – המתאפיין על ידי קרבה גדולה בין הצדדים והתמשכות היחסים במשך תקופה ארוכה. על כן דורש עקרון תום הלב נאמנות מוגברת ביחסים בין הצדדים, נאמנות בה כל צד דואג גם לאינטרסים של הצד השני, ולא רק נשמר מלפגוע בהם כפי שהדבר נדרש בחוזה מסחרי רגיל. על חובה זו עמד הנשיא מ' גולדברג במאמרו 'תום לב במשפט העבודה' (ספר בר-ניב (1987) 139, 143):

'יחסי עובד-מעביד הם 'יחסים חוזיים עליהם חלה חובת קיום בדרך המקובלת ובתום לב' ובדרך כלל נדרש בקיומם של יחסים אלה מעבר לתום הלב לו מצפים בחוזים אחרים, מסחריים. יחסי עובד-מעביד מחייבים את העובד לנהוג בדרך המתיישבת עם האמון המחוייב מתפקידו, ואת המעביד - בדרך העולה מחובת הדאגה לרווחת העובד... וחובת ההגינות... שני אלה הם אף מעבר לחובת 'קיום בתום לב' שמסעיף 39 לחוק החוזים....

[עקרון תום הלב] הפך ליסוד מוצק בפרשנות וביישום הסכמים קיבוציים וחוזי עבודה אינדיווידואליים, וזאת בשים לב לאופיים המיוחד של היחסים החוזיים במישור הקיבוצי, בין הצדדים ליחסי העבודה, ובמישור האינדיווידואלי, בין מעביד ועובדיו' (ראה גם מאמרי 'עקרון תום הלב במשפט העבודה', ספר ברנזון, כרך שני, 499)".

34. בעניינו, מצאנו כי הנתבע הפר חובותיו כלפי התובע ונהג בו באופן הפוך מהמתבקש: למעשה, מאז התעוררו החשדות נגד התובע בקנדה, ועל אף שמרגע חזרתו ארצה יידע התובע את הנתבע בפרטי המקרה והכחיש את החשדות נגדו

--- סוף עמוד 16 ---

מכל וכל, נטש הנתבע את התובע לבדו במערכה, ולא עשה דבר על מנת לגבותו ולתמוך בו בניסיונו להוכיח את חפותו.

בפנינו, הגדיל הנתבע לעשות וטען כי התובע היה זה שלא עשה דבר על מנת לטהר שמו, או כי בו נעוץ האשם בהיווצרות אותו משבר, ואולם לפי התרשמותנו עשה התובע מעל ומעבר הן בניסיונו להתמודד עם השמועות המאשימות אותו במעשים פסולים פלילית ומוסרית גם יחד, והן בניסיונו להתמודד עם משבר האמון ההולך וגדל בינו ובין השחיינים, ואשר איים על מקום עבודתו; משבר אמון אשר העצים עקב אזלת ידו של הנתבע, אשר לא עשה דבר כדי למנעו.

35. סבורים אנו, כי במסגרת החובה לנהוג בנאמנות ובהגינות כלפי עובד, היה על הנתבע, כמעביד, לעמוד לימינו של התובע בשעתו הקשה, ולכל הפחות לדאוג לכך שבעודו נלחם ומתאמץ להוכיח את חפותו, יובע בו אמון מוחלט – פומבי ורשמי – על-ידי מקום עבודתו. הנתבע נמנע מלעשות כן, ובכך נהג בתובע באופן פסול, ולאחר מכן הביא לפיטוריו, מהם ניתן היה להימנע לו היה נוהג אחרת.

ויודגש – לא נעלמו מאיתנו טענות הנתבע לפיהן אין הוא משמש גוף חוקר שתפקידו לחקור האשמות פליליות, או הטענות לפיהן החשדות שהועלו נגד התובע בקנדה הינם חשדות שהועלו במסגרת פעילותו בנבחרת ישראל, ועל כן, אין הן מצויות בתחום אחריותו של הנתבע. עם זאת, לטעמנו אין נפקות רבה לטענות אלה, באשר סבורים אנו כי הנתבע הפר חובותיו כלפי התובע, בכך שכאשר שב התובע ארצה, ומעליו מרחפת עננת החשדות, לא עשה הנתבע דבר על מנת לסייע לו בהתמודדות מול שחייני הקבוצה, לא תמך בו ולא הביע בו אמון באופן פומבי.

נהפוך הוא: במפגש שהתקיים בין ד"ר בולוטין לשחיינים, ללא נוכחות התובע, הוצג מצג חד צדדי ממנו עולה כי התובע אמנם ביצע את המעשים שיוחסו לו.

36. התנהגות מעין זו פסולה, לטעמנו, בכל מערכת יחסי עבודה, ואולם צורמת היא במיוחד כאשר מדובר בעובד שעבד עבור הנתבע במשך כ-10 שנים, הצטיין בעבודתו, ואין חולק כי הנתבע היה שבע רצון מתפקודו.

--- סוף עמוד 17 ---

הן מר עוזאי והן ד"ר בולוטין שיבחו את תפקודו המקצועי של התובע, וגם אם ניסו ליצור את הרושם שהיו קיימות בעיות עימו עוד לפני הנסיעה לקנדה – ללא הצלחה – לא הבהירה עדותם מדוע, על אף שהיה התובע אדם ואיש מקצוע מוערך ביותר, אשר הועסק על-ידי הנתבע במשך שנים רבות, לא עשה הנתבע דבר על מנת לתמוך בו בשעתו הקשה.

37. יודגש, כי כל האמור בהקשר זה, נאמר בעיקר לאור העובדה שעד היום לא הואשם התובע באופן רשמי בגניבה בקנדה או בגניבה כלשהי, ובוודאי שלא הורשע במעשים חמורים אלה. כל שעלה מן העדויות שהובאו בפנינו, הוא שבשלב כזה או אחר, הוגשו נגד התובע תלונות במשטרה ע"י שניים מחברי המשלחת הישראלית לתחרות בקנדה, אשר סברו כי התובע גנב את כספם, ואולם תלונות אלו בוטלו מבלי שהחלה חקירה כלשהי לגביהן.

התובע – שביקש לאורך כל הדרך כי החשדות ייחקרו על מנת שינוקה מן האשמה שדבקה בו – נותר חסר אונים לא רק לאור העובדה שהחשדות לא הגיעו אף לכדי חקירה, אלא גם לאור העובדה שמעסיקו בחר לפטרו, ובכך הביא ליצירת הרושם כאילו היה ממש בחשדות אלו.

38. להתרשמותנו מהשתלשלות האירועים ומהתנהלותו הפסולה של הנתבע, תרמה גם העובדה שעלתה מעדותו של התובע, לפיה נודע לו כי כבר במהלך ספטמבר 2003, פעל הנתבע למציאת מאמן שיחליף אותו בתפקידו.

סברתו של התובע נתמכה בעדותו של מר עוזאי, אשר הודה בבית הדין כי "**יכול להיות שהיתה תקופה שהיתה חפיפה עם נח רם, שבמהלכה התובע עדיין היה עובד הנתבעת ונח רם התחיל כבר לאמן את השחיינים**" (עמ' 46).

בהמשך עדותו אישר מר עוזאי כי המסמך שהוגש לבית הדין וסומן ת/2 הינו הסכם התקשרות עם אותו מאמן מחליף, נח רם, ומעיון במסמך ניתן להיווכח בכך שהוא אמנם נחתם ביום 6.11.03, אך מועד תחילת ההתקשרות עם מר רם נקבע כיום 30.9.03, כחודשיים וחצי לפני שהפכו פיטוריו של התובע סופיים.

מכאן עולה, כי בתוך חודש וחצי בלבד מאז שב התובע ארצה מקנדה, כבר התקשר הנתבע עם מאמן אחר במקומו, על אף שבפני בית הדין הוצגה גרסה כאילו פעל הנתבע ללא לאות לטיהור שמו של התובע ולתמיכה וגיבוי פומביים

--- סוף עמוד 18 ---

בו. מקום בו בחר הנתבע להתקשר בהסכם עם מאמן שיחליף את התובע בתפקידו, אף עוד בטרם פיטר את התובע בפועל בתואנה של היווצרות "משבר אמון" בינו ובין שחייני הקבוצה – מוטל ספק נוסף בגרסתו כאילו עמד לימין התובע לאורך כל הדרך.

39. בנוסף לאלה, וכנדבך נוסף לדפוס התנהגותו של הנתבע כלפי התובע, לא יכולנו להתעלם מסוגיה נוספת שהתעוררה רק לאחר שהגיש התובע תביעתו בבית הדין: לפי עדותו של התובע בתצהירו, מצא לאחר פיטוריו, עבודה כמאמן נבחרת השחייה של איל"ן, עבודה אותה הסכים לקבל על עצמו לאור הנסיבות הקשות אליהן נקלע, על אף שמדובר היה במשרה חלקית ובשכר נמוך.

התובע העיד, כי לאור הסדר שהיה קיים בין איל"ן ובין הנתבע, לפיו בחורף יקוימו מספר אימונים שבועיים של נבחרת איל"ן בבריכת בית הלוחם – אימן התובע את הנבחרת של איל"ן בבריכת בית הלוחם במשך שלושה חודשים, באין מפריע.

עם זאת, כך לעדותו של התובע, זמן קצר בלבד לאחר שהגיש את תביעתו נגד הנתבע בבית הדין ומיד לאחר שכתב התביעה נמסר לידי יו"ר הנתבע, הודיעה הנהלת הנתבע להנהלת איל"ן כי היא אוסרת על כניסת התובע לשטח בית הלוחם, ולבריכה בו. על רקע זה, נאמר לתובע ע"י מעסיקתו החדשה, כי את אימוני השחייה בבריכת בית הלוחם יבצע עוזרו של התובע, במקומו.

40. מר עוזאי, בעדותו, לא הכחיש את הדבר ואף הצדיק את האיסור שהוטל על התובע להיכנס לבריכה, בכך שטען כי התובע "גמל" לנתבע על ההתחשבות והתמיכה בו, בהגשת תביעה המכילה טענות כוזבות ומרושעות נגדו.

בעדותו בפנינו, אף הגדיל מר עוזאי עשות בכך שאמר כי התובע יכול היה "**ללכת לאמן בבריכה אחרת**" (עמ' 54 לפרוטוקול), ועל כן, לכאורה, לא הסבה לו החלטת הנתבע נזק רב.

את עמדתנו באשר לטענת הנתבע כי התחשב, תמך ועזר לתובע בשעתו הקשה, כבר פירטנו באריכות לעיל, ולא נחזור על הדברים; ואולם, לא יכולנו להתעלם מכך שגם לאחר שהנתבע הותיר את התובע לבדו במערכה, להתמודד עם חשדות שאיש לא עשה דבר על מנת להפריך באופן רשמי, וגם לאחר שפיטר הנתבע את

--- סוף עמוד 19 ---

התובע מעבודתו באופן ממנו ניתן להבין כי ייתכן שיש ממש בחשדות, וגם לאחר שמצא התובע עבודה בתחום עיסוקו למרות שחשדות אלו היו ודאי ידועים לכל בענף עיסוקו – לאחר כל אלה, בחר הנתבע לחבל בעבודתו החדשה של התובע, אך משום שהתובע ניצל את זכותו החוקית והגיש תביעה בבית הדין לעבודה נגדו.

למותר לציין, כי על אף אמירתו המבטלת של מר עוזאי, לפיה האיסור על התובע להיכנס לבריכת בית הלוחם לא הסב לו נזק משום שהתובע יכול היה ללכת לאמן בבריכה אחרת – ניתן למצוא טעם לפגם בהתנהגותו זו של הנתבע, במיוחד לאור העובדה שגם בהתעלם מפרשת פיטוריו של התובע, היה התובע, ועודנו, נכה צה"ל, וגם חבר רב-זכויות, לפחות בעבר, בנתבע ובבית הלוחם, כנכים רבים אחרים.

41. בהינתן כל הנסיבות שפירטנו עד עתה, והתרשמותנו מן העדויות שנשמעו בפנינו, מצאנו כי התנהלות הנתבע בכל מהלך פרשת פיטוריו של התובע היתה פסולה, וכי במעשיו ובמחדליו – אשר פורטו לעיל – הפר הנתבע, כמעביד, את חובתו לנהוג בהגינות, בתום לב ובנאמנות, בתובע, כעובדו.

בגין הפרת חובה זו, מצאנו לפסוק לטובתו של התובע פיצוי, מעבר לפיצויי הפיטורים להם היה זכאי כחוק עקב פיטוריו.

42. בנסיבות שתוארו לעיל, מצאנו כי אכן, מן הראוי לחייב את הנתבע בפיצוי התובע בגין אופן ביצוע הפיטורים, וכן בגין עוגמת הנפש, הכאב והסבל שנגרמו לו.

43. התובע ביקש כי בית הדין יעמיד את גובה הפיצוי שחב לו הנתבע בגין הפסד השתכרות על סך של 12 משכורות חודשיות (לפי עלות המעביד של משכורתו האחרונה), ובניכוי הקטנת הנזק ע"י התובע, בכך שב-12 החודשים הללו קיבל משכורת, אף אם נמוכה יותר, ממקום עבודתו באיל"ן.

התובע העמיד תביעתו לפיצוי בגין הפסד השתכרות על סך 111,540 ₪.

--- סוף עמוד 20 ---

בנוסף לכך, תבע התובע פיצוי נוסף, בסך 100,000 ₪ בגין עגמת הנפש, הכאב והסבל שנגרמו לו עד פיטוריו ועקב הפיטורים, בגין הפגיעה בעתידו המקצועי ובקידומו, ובגין אובדן הזדמנויות.

44. בבואנו לקבוע את גובה הפיצוי בו יש לזכות את התובע, התחשבנו בנסיבות הפרשה כולה: בעובדה שבתובע הוטחו האשמות כבדות-משקל – גניבה משחיין עיוור על-ידי התובע, שאמור היה להיות איש אמונו; בכך שהנתבע לא עשה דבר וחצי-דבר על מנת לסייע לתובע לנקות את שמו על אף האמון שהביע בו מאחורי הקלעים; בכך שהנתבע לא פעל לגבות את התובע ולתמוך בו באופן פומבי, באוזני שחייני הקבוצה ובכלל; ובכך שהניח לשחייני הקבוצה להאמין כי ייתכן שיש ממש בחשדות לפיהם התובע גנב, על אף שבאוזני התובע הובע אמון מלא בו.

עוד שקלנו את העובדה כי על אף שהתובע עצמו, לבדו, עשה כל שביכולתו על מנת לנקות את שמו, פעל הנתבע, לבסוף, לסיום העסקתו בתואנה של משבר אמון בינו ובין שחייניו, על אף שמשבר אמון זה לא נפתר, כך להתרשמותנו, עקב התנהגותו של הנתבע. כן שקלנו את העובדה שהנתבע פעל למינוי מאמן שיחליף את התובע, עוד לפני שפוטר התובע מעבודתו.

45. בנוסף לאלה, שקלנו את העובדה שהתובע פוטר מעבודתו מבלי שנערך לו שימוע (ר' עדותו של מר עוזאי, עמ' 47 לפרוטוקול). מבלי שנכריע בסוגיית אופיו של הנתבע – אם מהווה הוא גוף פרטי, כטענתו, או גוף דו-מהותי, כטענת התובע – נפנה לפסיקת בית הדין הארצי הקובעת כי "**זכות הטיעון עומדת לעובד במלוא הדרה, כלפי המעסיק הפרטי, בה במידה שעומדת היא לו כלפי המעסיק הציבורי וכלפי המעסיק הדו-מהותי**" (ע"ע 415/06 דני מלכה נ' שופרסל בע"מ, פסק דין מיום 15.7.07).

עוד נטלנו בחשבון את העובדה שהתובע פוטר מעבודתו מבלי שאיש פעל לחקירת החשדות נגדו ולהפרכתם, ומבלי ששמו נוקה, כך שחשדות אלה עודם מרחפים סביבו; את העובדה שהתובע מצא עבודה כמאמן קבוצת שחייה על אף החשדות הללו; וכי התפשר על עבודה חלקית, בשכר נמוך, לאור הנסיבות.

--- סוף עמוד 21 ---

כן שקלנו את התנהלותו של הנתבע כלפיו, בכך שאסר על כניסתו לבריכת בית הלוחם עם הגשת התביעה לבית הדין, התנהלות שהיה בה כדי להסב לתובע נזק ולפגוע בו.

46. לאחר ששקלנו את כלל נסיבות המקרה, ובשים לב לגובה הפיצוי הנתבע ולהקטנת הנזק, מצאנו לחייב את הנתבע בפיצוי התובע בסך כולל של 75,000 ₪, בגין כל ראשי הנזק.

הנתבע ישלם לתובע סך זה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק, מיום סיום עבודתו של התובע ועד ליום התשלום בפועל.

התביעה לקבלת מענקים

-

47. בנוסף לתביעתו לפיצוי בגין אופן ונסיבות פיטוריו, טען התובע גם שאם לא היה מפוטר, היה זכאי לקבל מענקים בגין הישגי נבחרת השחייה בשנה שלאחר הפיטורים.

48. על אף קביעותינו באשר לאופן פיטורי התובע, מצאנו לדחות תביעה זו.

אמנם, התנהלותו של הנתבע כלפי התובע היתה פסולה, וייתכן כי אלמלא התנהלות זו לא היו באים פיטוריו אל העולם; ואולם, לא מצאנו כי עלה בידי התובע להניח תשתית ראייתית משכנעת, לפיה היה מקבל את המענקים הללו בוודאות גם אם היה ממשיך בעבודתו.

טענתו של התובע לעניין זכאותו לשני המענקים לא היתה מפורטת דיה, ולמעשה נטענה בעלמא באשר התובע לא הוכיח את תנאי קבלת המענקים, את גובה המענקים עליהם ביסס תביעתו לפיצוי, וגם לא הוכחו על-ידו תוצאות נבחרת השחייה, אשר לאורן טען כי היה מקבל את המענקים לו היה ממשיך בתפקידו.

שוכנענו כי, כטענת הנתבע, מדובר במענקים המחולקים – האחד על-ידי הנתבע והשני על-ידי משרד החינוך – בכפוף לשיקול דעתם של הגורמים הללו ולא כחלק מתנאי העסקתו הברורים של התובע, ועל כן, לא מצאנו כי יש לחייב את הנתבע בפיצוי התובע בגובה המענקים.

-

--- סוף עמוד 22 ---

-

הפרשי פיצויי פיטורים

-

49. תביעה נוספת של התובע נוגעת להפרשי פיצויי פיטורים להם הוא זכאי, לטענתו, מעבר לסכום אותו קיבל כפיצויי פיטורים על-פי חוק, עם פיטוריו.

50. לטענת התובע, במסגרת הפגישות שנערכו בינו ובין הנהלת הנתבע לקראת פיטוריו הצפויים, נשלח לתובע מכתב (נספח י' לכתב התביעה) מטעם איתן ברק, מנכ"ל הנתבע, ובו התחייב מר ברק כדלקמן:

"**2. בגין סיום העסקתך ישלם לך ארגון נכי צה"ל את הסכומים המגיעים לך בדין, כדלקמן:**

2.1. פיצויי פיטורים בסכום של משכורתך האחרונה כפול שנות העסקתך. לא ישולמו פיצויים מוגדלים..." (ההדגשה אינה במקור).

51. התובע טען כי למרות התחייבות זו של מר ברק, שולמו לו לבסוף פיצויי פיטורים שחושבו באופן שונה מזה לו התחייב מר ברק במכתב: במקום שיחושבו פיצויי הפיטורים לפי משכורת אחרונה במכפלת שנות ההעסקה, חושבו הפיצויים כפי שהם מחושבים עבור עובד שעתי, קרי לפי ממוצע 12 החודשים האחרונים. בנוסף, טען התובע כי הנתבע שגה בתחשיבו גם בכך שלא נטל את ממוצע 12 המשכורות האחרונות שלו, אלא חישב ממוצע נפרד לכל אחת מתקופות העסקתו אצלו, לגביהן טען כי התובע שימש בתפקידים שונים ובהיקף שעות עבודה שונה.

52. התובע טען אם כן כי הנתבע הפר את הבטחתו לתשלום פיצויי הפיטורים לפי משכורת אחרונה במכפלת שנות עבודתו, וכטענות חלופיות טען כי לא היה עובד "שעתי", אלא יש לראות בו עובד חודשי לכל דבר, וכי לאורך כל תקופת עבודתו בנתבע עבד בהיקף של משרה מלאה ועל כן אין בסיס לדרך החישוב של הנתבע.

53. לא קיבלנו תביעתו זו של התובע.

--- סוף עמוד 23 ---

ראשית, באשר לאותה התחייבות, לכאורה, של מר ברק במכתבו לתובע, לפיה ישולמו לו פיצויי פיטורים בשיעור של משכורתו האחרונה במכפלת שנות עבודתו – גם אנו התרשמנו, כטענת הנתבע, כי אין בדברים אלו משום התחייבות אותה הפר הנתבע: להתרשמותנו, נקט מר ברק, כפי שגם נאמר לתובע במכתב מאוחר יותר מטעם הנתבע, בביטוי השגור בפי הבריות, ולא התחייב לתשלום סכום מסוים, מבלי שעמד בהתחייבותו. נהפוך הוא – במכתב צוין במפורש כי לתובע ישולמו פיצויי פיטורים "כדין", ופיצויי הפיטורים חושבו על-ידי הנתבע על-פי הדין, בהיות התובע עובד שעתי.

54. מצאנו לדחות גם את טענותיו החלופיות של התובע.

לפי המכתב המסכם את תנאי העסקתו של התובע, שנמסר לו במועד תחילת ההעסקה (נספח א' לתצהירו של מר עוזאי), הועסק התובע מלכתחילה כעובד "שעתי": במכתב נאמר כי שעות עבודתו ייקבעו לפי תוכנית שבועית, ומשכורתו תשולם לו לפי שעות עבודתו. התובע לא מחה על העסקתו באופן זה במשך כל שנות עבודתו, ולא הוכיח כי יש לראות בו עובד "במשכורת", קרי עובד "חודשי" ולא "שעתי".

בנוסף, עלה בידי הנתבע להוכיח שהתובע הועסק אצלו בשלושה תפקידים שונים – מציל, מטפל במים ומאמן – וכי לאורך תקופת העסקתו הארוכה, השתנה מפעם לפעם היקף שעות עבודתו החודשיות באופן משמעותי (ר' נספח י"ב לתצהירו של מר עוזאי).

התובע, על אף שהתנגד לתחשיב הנתבע והעלה השגות באשר לאמיתות הנתונים המפורטים במסמכים שצורפו לתצהירו של מר עוזאי, לא הציג תחשיב נגדי משל עצמו, המתמודד עם השינויים בחלקיות משרתו לאורך השנים, ועם השינוי בהגדרות התפקיד שלו.

לא זו אף זו, אף שהנתבע הציג בפני בית הדין את כרטיסו האישי של התובע, המכיל נתונים באשר לשעות עבודתו לאורך כל השנים (נ/1), ואילו התובע התנגד לנתונים אלה וטען כי חרף האמור בהם עבד בנתבע במשרה מלאה במשך כל שנות עבודתו (עמ' 18 לפרוטוקול), הודה התובע כי לו-עצמו אין כל מסמך היכול להעיד על היקף שעות העבודה בהן עבד לאורך השנים (עמ' 19).

--- סוף עמוד 24 ---

55. מעיון בכרטיסו האישי של התובע (נ/1) עולה כי למעט במספר חודשים חריגים, ניתן להבחין בשלוש תקופות לפחות, לאורך השנים, בהן השתנה היקף שעות עבודתו של התובע באופן משמעותי. הבדלים אלו בהיקף המשרה תואמים את התחשיב שערך הנתבע לעניין זה, ושצורף כמסמך האחרון לנספח י"ב לתצהיר מר עוזאי.

התובע – על אף שטען כי לא היו קיימים הבדלים בהיקף משרתו לאורך השנים, ועל אף שעמד על כך כי עבד במשרה מלאה לאורך כל שנות עבודתו – לא התמודד עם הנתונים המופיעים בכרטיסו האישי, ולא סתר אותם באופן כלשהו.

בנסיבות אלו, בהן לא עלה בידי התובע להוכיח שעבד בהיקף משרה מלא לאורך כל השנים, וכי יש לחשב את פיצויי הפיטורים המגיעים לו לפי משכורתו האחרונה במכפלת שנות העסקתו; ובנסיבות בהן הנתבע, מצידו, הציג תחשיב לפיו הוכח כי פיצויי הפיטורים של התובע חושבו כדין בהתאם לשינויים בהיקף משרתו לאורך השנים – כי אז לא ניתן לקבל תביעתו של התובע להפרשי פיצויי פיטורים, והתביעה נדחית.

סוף דבר

56. התביעה התקבלה בחלקה:

הנתבע ישלם לתובע פיצוי בסך כולל של 75,000 ₪, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד ליום התשלום בפועל, בגין הפסד השתכרות ועוגמת נפש.

יתר תביעותיו של התובע – נדחו.

57. לאור תוצאות ההליך, ישלם הנתבע לתובע הוצאות משפט ושכר טרחת עורך-דין, בסך כולל של 10,000 ₪ + מע"מ, וזאת תוך 30 ימים ממועד קבלת פסק הדין. לאחר מועד זה, ישא סכום ההוצאות הפרשי הצמדה וריבית, מיום מתן פסק הדין ועד ליום התשלום בפועל.

--- סוף עמוד 25 ---

ניתן ביום 5/11/07 בהעדר הצדדים.

חגית שגיא 54678313-010926/04

נ.צ. – מר מאיר אלבאז	**ח. שגיא – שופטת**
נציג עובדים	**סגנית נשיא**

010926/04עב 720 רויטל. ג + בת שבע.ש

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן

--- סוף עמוד 26 ---